

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS

DE

ANGINA;

QUAM,

Favente Deo: ter Opt. Max.

EX AUCTORITATE & DECRETO
AMPLISSIMAE FACULTATIS

Medicæ quæ est in Electorali Duis-
burgo-Clivensi ACADEMIA

Pro summis in Medicina honoribus ac
privilegiis legitime consequendis

Publicæ eruditorum disquisitioni subicit.

JOHANNES MVYS, ARNHEM-
GELRUS.

Ad Diem 19. MARTII in Templo Academico.

DVISEBURGI CLIVORVM.

Typis JOHANNIS RAVENS, Typographi,

ANNO M DC LVII.

SPECTATISSIMIS, DOCTISSIMIS, CONSULTISSIMIS
V. I. R. I. S.

Dn. ISAACO MVYS & Doctrina & longo usu rerum
forensium expertissimo Parenti suo in æternum hono-
rando.

Dn. IACOBO MVYS Civitatis Does-
burgensis Consuli dignissimo.

Dn. ABRAHAMO MVYS Mercatori
apud Arnheimenses solertissimo.

Dn. GERHARDO MVYS Med. Doctori apud Arn-
heimenses peritissimo Fratri suo perquam charo.

Hanc Disput. Inauguralem

offert.

IOHANNES MUYSE.

DISPUTATIO MEDICA
Inauguralis

DE

ANGINA

THESIS I.

INter eos morbos, quibus ab effectu nomen est impositum, merito sibi locum vindicat *Angina*, utpote ab *angendo*, quod fauces angat, vel similibus affectibus aliis, dicta.

I. Estque tumor faucium præter naturam ab influxu humorum genitus compressione respirationem & deglutitionem lædens. Er est vel *vera* vel *notha*.

III. *Vera* est Phlegmone in musculis faucium cum febre continua respirationem & deglutitionem comprimendo impediens.

IV. Est autem hæc *phlegmone* vel propriè dicta ex sanguine puro, vel *erysipelatodes* ex sanguine bilioso, vel etiã aliquandò *œdematodes* ex sanguine pituitoso, rarissimè *Schirrodes*, ex sanguine melancholico ortum trahens.

V. *Locus* primariò affectus sunt *fauces*, id est, ea pars quæ constat è *pharynge* seu principio œsophagi, & *larynge* seu capite asperæ arteriæ, e jusque *musculis* œsophagi nempe & gutturis tam internis quam externis, nec non & *glandulis*.

VI. Etsi verò sæpissimè utraque musculorum pars in *Angina* afficiatur, tamen cum nonnunquam hæc magis, aliquandò verò illa affligatur, hinc ex particulis magis minusve affectis, ut & symptomatum magnitudine quatuor ve-

re angina species constituerunt Medici.

VII. Prima dicitur *Cynanche*, cum interni gutturis seu *Laryngis* musculi inflammationem pariuntur. Secunda, *Paracynanche*, cum externi ejusdem musculi inflammantur. Tertia, *Synanche*, si interiores *Pharyngis* mucleulos *Angina* occupet. Quarta *Parasynanche*, si musculi ejusdem externi eodem titulo afficiantur. Cæterum si sanguis in glandulas faucium partibus adstratas defluat, easque inflammer, *Angina* quoque erit species, deterior mitiorve prout se in dictos musculos diffundit inflammatio.

VIII. *Causa* anginae continetur remota est sanguis vel purus, vel biliosus, interdum puritiosus, rarius melancholicus, qui in fauces delapsus *Pblegmonem* ibidem parit.

IX. *Causa* antecedentes, quæ sanguinis fluxum & impetum concitant, sunt immoderata ejus copia aut tenuitas, fervor, exagitatio ab æstu, immodico frigore, nimio motu, vini meri largo potu, ira, ictu, aquæ frigida hæstu &c. quibus accedit faucium dolor & imbecillitas, qua promptius fluxio excipitur.

X. *Signa* Pathognomonica sunt difficultas respirationis & deglutitionis, sensus angustia cum dolore in faucibus.

XI. Dignotio specierum In *Cynanche* sentitur angustia major cum dolore acerbissimo, ægri orthopnæam patiuntur & linguam instar canum exerunt, febris est vehementior, nullum nec tumoris, nec caloris indicium tam extrâ, quam intrâ apparet. In *Paracynanche*, angustia est minor, dolor mitior & respiratio liberior. In *Synanche*, deglutitio magis, quam respiratio læditur, dolor & calor adest vehemens & depressâ linguâ tumor seu inflammatio in faucium angustia apparet. In *Parasynanche*, respirationis parva est difficultas, dolor non vehemens foris in collo tumor & rubor se conspicuè offert, & aliquandò simul lingua cum faucibus est affecta. Possunt autem hi modi complicari, quo in casu signa sunt conjungenda.

XII. *Notia* angina est *Oedema*, vel etiam aliquandò *Schirrus* faucium ab humore pituitoso, vel melancholico, deglutitionem

ncm

nem & respirationem laedens.

XIII. Differt à *vera*, quod in hac sit nulla aut perquam exigua febris, dolor obtusior penèque nullus, nisi quandò deglununt, tumot laxior, nec durus, nec renitens, nisi in Schierum abeat, sine rubore plerùmque, aut ardore, spiratio liberior. Si ne verò ab humore *pituitoso*, aut *melancholico* præcipudè ex temperamento, habitu corporis, ætate, sexu, aere, vitæ ratione seu frigida & humida, seu frigida & sicca dignoscitur.

XIV. Haic *notha angina* accensetur illa, quæ non proprio affectu, sed per consensum fit, cum *vertebra cervicis* intus luxata fauces ac gulæ gutturisque introitus premunt & artius coarctant, oriturque sæpissimè à causis externis, ut; ictu, calu etc. Sunt præterea plures *angina* species, sed illarum diversitas est tanta, ut hic commodè recenseri & discriminari vix queant.

XV. *Prognosis*. Inter *anginas* gravissima est, ac celerrimè interimit *Cynanche*: aliquandò enim eodem die, secundò vel tertio & ad summum quartò strangulat, ut inquit Hipp. 30. *progn.* Minus gravis ac periculosa est *Paracynanche*: minus adhuc *Synanche*, minimè *Parasynanche*, quia in hac parva adest tum spirandi tum devorandi difficultas & medicamentis subjacet. Quæ glandulas occupat humiliores, prout *angina* speciem aliquam comitem habet, uti ferè fit, plus minùve dubia est. *Notha* autior est, sed diuturnior: à *luxatione*, lethalis est, eo magis quo luxatio est maior. Si tumor appareat in collo, bonum: nam foràs vertitur morbus, *aph.* 37. S. 6, itè; Anginæ implicito si tumor & rubor in thorace supervenerit, bonum: foràs enim sese convertit morbus, *aph.* 49. S. 7. Qui è contrà, ab *angina* liberantur, ijs ad pulmonem vertitur, & in septem diebus pereunt, si hos effugerint suppurantur, *aph.* 10. S. 5. Vox obscura, lingua & facies viridis aut nigra, extremorum refrigeratio, sudor frigidus, maximè in axillis & pudendis, spuma circa os, syncopè vehemens, *asphyxia*, *lethalia*.

XVI. Terminatur autem *angina*, vel per *inseparabilem resolutionem*, vel per *suppurationem*, vel per *indurationem*, vel per *translocationem materia ad alias partes*; transit verò frequentius *Cynan-*

Cynanchi in peripneumoniam, *Paracynanchi* in pleuritidem. Si ad spinalem medullam, nervosque fluxio transeat, convulsio- nem excitat, Omnis autem *angina* per judicationem aliorum morborum, à quibus vires fractæ, lethalis est.

XVII. *Curatio* est vel *praeservatoria*, quæ petitur à causa morbi exceptâ continente: vel *curatoria*, quæ ab ipso morbo & causa eius continente desumitur: vel *symptomata*, cuius iudicans est symptoma valdè urgens: vel tandem *conservatoria* seu *vitalis*, quæ insinuat a viribus.

XVIII. *Causa vitium* in hoc affectu corrigendum primum occurrit *motus inordinatus*, qui revulsionem, repulsionem & derivationem indicat. Deinde *quantitas*, quæ sui quandam indicat imminutionem.

XIX. *Revulsionis gratiâ* statim venæsectio in uno cubito, vel si hoc non sufficiat etiâ in alio, pro virium ratione institua- tur, cucurbitulæ scarificatæ scapulis aliisque partibus circumje- ctis, pro usus exigentia applicentur; ubi cucurbitulæ locum non habent hirudines apponantur, itè extremorum frictio- nes & ligaturæ dolorificæ etc. adhibeantur. Quod si venæse- ctio fieri nequeat alvus acriore *clystere* eluenda est, quod etiam præmitti potest.

XX. *Repulsio*, in principio quoque instituenda, fit per re- pellentia, quæ solum intus in faucibus, non verò extrâ, (sub for- ma gargar. & collutionum oris, vel linctuum adhiberi debent, ut; R. Agrimon plantag. ana. M. j. gran. herb. cort. gran. sem. acetosæ, portulacæ ana. drach. ii. ros. rub. hord. integri an. P. i. Passul. unc. ß. F. *decoct. ad lb. j. in qua dissolve* diamor. dianuc. succ. Granat. an. drag. i. ß. F. *Gargar.* Parti v. externæ colli- lana succida oleo viol. chamomill. & lilior. imbuta applican- da. In augmento digerentia misceantur, ut; R. Fior. sambuci, hyssop. an. M. ß. rosar. rub. P. i. hordei integri, M. ß. Passul. minor. unc. i. *Coque in* S. q. aquæ fluvialis pro unc. ix. *In quibus dissolve* Oxy mel, simpl. unc. i. Diamori, drach. vi. *Misce pro Gargar.*

XI. *Derivatio*. utenda quandò copia materiæ est immi- nuta

mitra & affluxus sedatus, peragitur sectis venis raninis, quod si commodè fieri nequeat, hirudines linguæ admoveantur, vel vena jugularis externa incidatur, vel *secundum Celsum lib. 4. Cap. 4. Cucurbitula cum scarificatione rectè sub mento & circa sauses admittitur, ut id quod strangulat, erocer.*

XXII. *Imminutio* ab humorum copia indicatur; illa enim si adsit, sequenti statim die leni aliquo purgante exhibitio minuatur, si vero per os non admittat, clysterio fortè oportet.

XXIII. *Causa continens* seu loco peccans indicat vel *resolutionem* vel *suppurationem*.

XXIV. Ad *resolutionem* valet quod ꝑ. Fol. prunell. viol. an. M. i. scabios. malv. arbor. an. M. ꝑ. Flor. chamæmel. melilor. an. P. i. glycirrhiz. drach. iiii. sem. fœnigræc. drach. ii. Caricac. ping. N^o. iiii. passul. unc. ꝑ. *Cog. in aq. hîrdet s. ad tertiâ partu consumptionem*; Colat. lib. i. dissolv. syr. de betonica & mellis ros. t. colati an. unc. i. *Misce pro gargarism.* In declinatione astringentia sunt addenda, ne pars per se mollis nimis molliatur, *Foress.* in declinat. nidum unum hirund. concisum pro gargarismo præscribit cum plûmis; Alii pro secreto habent cancorum cinerem, vel album græcum, vel stercus galinæ cum melle quod illinunt. Exterior quoque colli pars illinatur linimentis seu unguentis modice solventibus, ut ꝑ. Pulv. nidi hirund. sterc. canis jejuniõ macerati, columbini ana. unc. i. rad. iros, flor. chamomill. an. drach. ꝑ. pingued. galli unc. ꝑ. Olei lilior. alb. unc. i. ꝑ. *Cere flavæ parum fruat ungu.*

XXV. His vel similibus si malum non cedat ad *suppurationem* tenderè, indicio est, quod si animadvertatur, adjuvanda est maturatio, tum externis, tum internis medicamentis. Intus utile est, frequenter medullam castiæ in ore tenerè, ut paulatim liquecens in gulam descendat. Gargarismi vero & collutiones sunt ex decocto rad. altheæ, malvæ, lilior. alb., caricac. dactilor. jujubarum, passulatum. Extrâ vero applicari possunt cataplasmata ex fac. liniz sænigr.

fenigr., malva, alchiza, adipe gallinæ, oleo lillior etc. Quibus, ut
facilius rumpatur abscessus aliquid nitri, vel cineris hyrund. vel
stercoris canini addi potest: & si his non rumpatur vel vocife-
ratione, vel screatu, vel cereâ candelâ oleo amygd. dulc. illita
& in œsophagum immissa; vel si conspici possit cultro ligneo vel
scalpello, prono capite est aperiendus, & tum ulcus abstergen-
dum collutione vel gargar. ex hydromelite, decocto hordei
melle adjuncto; vel si fortius aristol. rot. irid. florent. rad. in hy-
dromelite coctis: tandem consolidandum lini nento ex polline
thuris, bol. armen. mirrha etc. cum melle exceptis.

XXVI. *Symptoma valde urgens*, cum tanta est respirationis
lætio, ut citâ suffocatione nihil videatur præsentius, *sectionem*
asperæ arteriæ seu *laryngotomiam* indicat, quæ fit cute prius digitis
ministri apprehensâ & secundum longitudinem percussa & cum
musculis secundum longitudinem divisis. transversâ inter
quartum & quintum seu tertium & quartum anulum, *sectione*
Hinc cannula parva alara immitenda, donec suffocationis
metus præterierit.

XXVII. *Vires* indicant sex rerum non naturalium legiti-
mum usum, ut, *Aer* sit temperatus ad frigiditatem inclinans, *Vi-*
tæ sit tenuissimus, refrigerans & humectans. *Quies* corporis &
animi, ut & *somnus* parcus commendantur. *Alyus* sit libera.

F. I. N. I. S.

Corollaria.

1. **I**ngina & pleuritide perinde est, sive venæ se-
ctio revulsoria in dextro siue in sinistro cubito
instituat.
2. Et eadem venæ sectio in cubito instituta ad maio-
rem distantiam revellit quam in carpo.
3. Pulsus magnus à vehementi est diversus.